

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-02-17
Besvaras senast
2021-02-24 kl. 12.00

Till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1848 Vattenfall och havsbaserad vindkraft

I en tidigare fråga citerade jag regeringen, som för fem år sedan slog fast: ”Regeringen kommer att styra Vattenfall i en riktning mot att bli ledande i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi.” Jag kritiserade också att Vattenfall är medlem i en branschorganisation, Energiföretagen, som aktivt opinionsbildar mot att slopa eller minska anslutningskostnaderna för havsbaserad vindkraft.

Nu har regeringen lagt fram ett förslag om att Affärsverket svenska kraftnät ska få i uppgift att bygga ut transmissionsnätet (stamnätet) till områden inom Sveriges sjöterritorium. På så sätt minskar kostnaderna för att ansluta havsbaserad vindkraft till transmissionsnätet. Det skapar mer likvärdiga förutsättningar för anslutning mellan havs- och landbaserad vindkraft.

Svenska kraftnät har kommenterat förslaget i positiva ordalag (Montel den 5 februari). Men till skillnad från Svenska kraftnät var Vattenfall kritiska till förslaget. I samma artikel sade Vattenfalls vd att det är ”viktigare att bygga ut det befintliga systemet för att kunna föra över mer av överskottet i norra Sverige. Det havsbaserade ligger längre fram i tiden.” (Montel den 5 februari). I bland annat Nederländerna, Danmark och Storbritannien har Vattenfall vunnit auktioner där nätanslutningen varit subventionerad, men Vattenfalls vd framförde nu ett snävt nationellt argument som bortser från att det svenska elsystemet är ihopkopplat med det nordeuropeiska och att svensk elexport gör en stor klimatnytta: ”På Kontinenten behöver man få in mer förnybart för att fasa ut fossileldad produktion och då kan stöd behövas. Vi har inte samma situation i Norden för vi har redan ett till stor del fossilfritt system.”

De klimatpåverkande utsläppen måste minska mycket kraftigt, och det måste ske snabbt, om vi ska klara målen i Parisavtalet. Vattenfall anger själva att deras planerade havsbaserade vindkraftspark vid Kriegers flak söder om Skåne kan vara i bruk 2027 och årligen minska utsläppen med cirka 1,5 miljoner ton.

Hur är det då möjligt att det statliga Vattenfall, som 2017 var mycket positiva till att slopa anslutningskostnaderna för havsbaserad vindkraft, nu förefaller göra en helomsvängning och verkar vilja senarelägga denna form av vindkraft?

Vattenfalls branschorganisation, Energiföretagen, kritiserade förslaget med argumentet att ”subventioner av havsbaserad vind i nuläget riskerar att tränga ut

annan elproduktion” (Energiföretagen den 4 februari). Det är förstås bra för både hushållen och den elintensiva industrin att vindkraften pressar elpriset, men Vattenfall är också en stor ägare av kärnkraft, och dess lönsamhet minskar när elpriset sjunker.

Med anledning av detta vill jag fråga näringsminister Ibrahim Baylan:

Avser ministern att utöka styrningen av Vattenfall för att säkerställa att bolaget bidrar till snabbast möjliga utbyggnad av havsbaserad vindkraft i Sverige?

.....

Jens Holm (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander